

2012, l'any del centenari de la Societat Catalana de Biologia

El 14 de desembre de 1912, un grup de biòlegs i metges experimentals van fer la primera reunió per fundar la Societat de Biologia de Barcelona, una organització orientada a l'estudi i la divulgació d'aquesta disciplina a Catalunya en la línia d'altres societats —sobretot la Societat de Biologia de París—, amb les quals els nostres científics estaven en contacte. El desenvolupament de les activitats d'aquesta Societat va permejar l'intercanvi d'experiències i coneixement entre els *biòlegs* (aleshores, metges majoritàriament, però no únicament). No obstant això, la dictadura de Primo de Rivera (1923-1930) i, sobretot, la de Franco (1939-1975) van forçar els membres a l'exili o a l'autocensura per supervivència.

El 14 de març de 1962, però, un grup de biòlegs i metges catalans van agafar el relleu de la torxa encesa cinquanta anys abans. Amb una decisió i una empenta admirables davant del risc que comportava, els membres de l'ara anomenada *Societat Catalana de Biologia* (SCB) es tornaven a reunir per primera vegada després dels anys foscos de la postguerra per revifar-ne l'esperit adquirit mig segle abans. Així, doncs, el 2012 tenim un doble motiu de celebració: el centenari de la posada en marxa de la SCB i el cinquantenari de la represa de les activitats aturades a causa de la dictadura. Homenatjarem, doncs, tant els pioners com els continuadors de la tasca que ens ha portat a la realitat actual.

Aquesta commemoració ens arriba en un moment en què la biologia com a àmbit científic global està experimentant un creixement espectacular, des de l'estudi dels ecosistemes i la interrelació dels organismes amb el medi i el clima fins a la investigació del funcionament del cervell i dels genomes. La disciplina també ha establert interrelacions amb

molts àmbits més, com ara la física, la química, la lingüística, les matemàtiques, l'economia, l'enginyeria, les humanitats i la tecnologia. De ben segur ha estat —i serà— una sinergia inevitable i necessària per garantir els avenços en el coneixement dels fenòmens biològics i les seves aplicacions.

El creixement i l'auge de la biologia com a disciplina científica ha estat rellevant en diferents indrets del món, però ha tingut una importància especial a Catalunya, on la creació i l'expansió de centres de recerca i departaments universitaris que treballen en l'àmbit de les

.....
 «VOLEM HOMENATJAR TANT
 ELS PIONERS QUE VAN POSAR
 EN MARXA LA SCB COM ELS
 CONTINUADORS DE LA TASCA QUE
 ENS HA PORTAT A LA REALITAT
 ACTUAL.»
 .....

ciències de la vida ha estat, amb diferència, la més notòria de l'Estat en quantitat i qualitat.

Des de la SCB us convidem, doncs, a participar en el seguit de commemoracions i actes entorn de la recerca, l'ensenyament i la difusió de la biologia que se succeiran al llarg del proper any. En aquest sentit, el tret de sortida a les celebracions tindrà lloc a la seu de l'IEC el 18 de gener. A més de la inauguració protocol·lària i la presentació del centenari, s'impartirà una conferència de temàtica històrica a càrrec de Josep Maria Camarasa, de la Societat Catalana d'Història de la Ciència; una visió de les societats científiques, que ens farà Ellis Rubinstein, de l'Acadèmia de Ciències de Nova York, i un repàs al present i futur de la recerca en biologia a Catalunya de la mà de Jordi Camí, director del Parc de Recerca Biomèdica de Barcelona.

En una altra línia, el 17 de març la Pedrera acollirà una matinal sobre l'ensenyament de la biologia, amb l'objectiu de reflexionar sobre com hem d'ensenyar-la per formar estudiants i ciutadans competents. Alhora, del 9 al 12 de juliol se celebrarà el primer Congrés General i Internacional de la SCB, amb el lema «Preguntes globals en biologia avançada». L'objectiu de l'esdeveniment és reflexionar sobre àrees frontereres de la biologia i, al mateix temps, aplegar per primera vegada les contribucions de totes les seccions de la SCB en un únic congrés. D'altra banda, el 25 d'octubre, el Museu de Ciències Naturals de Barcelona serà la seu d'un acte sobre recerca en biologia que aplegarà diversos centres en la coordinació d'activitats i la promoció de la recerca en ciències de la vida i el seu reconeixement social. Finalment, l'acte de cloenda se celebrarà el 4 de desembre al Palau de la Música. El programa de l'esdeveniment inclou l'estrena d'una obra commemorativa, un reconeixement als socis significatius de la SCB i el resum dels actes del centenari. Gaudirà, a més, de les actuacions musicals de la Camerata XXI, dirigida per Xavier Pagès.

Amb la il·lusió de completar un any del centenari que contribueixi a presentar la realitat de la biologia a Catalunya, reconèixer la trajectòria d'una organització centenària i, alhora, relançar la SCB amb vista als desafiaments del segle actual, esperem comptar amb el vostre suport i la vostra presència. |

Lluís Tort

President de la Societat Catalana de Biologia
 (en representació del Consell Directiu)